

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr., a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În România:

la dnul Carol Schulder în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Federalismul.

Chestiunea naționalităților este, în toată criza, scoasă cu ostentație tot mai în lumină de presa guvernamentală, care se ocupă mereu de ea. Este o reclamă, adese-ori foarte sensațională; și une-ori se pare chiar că negrele cabinete, care deschid scrisori private, încă furnizează „material bun” pentru a arăta ce voinicos paznic este guvernul. Este o reclamă pentru liberalismul, care lucră cu cele mai liberale mijloace. Ce succese va avea, nu știm, nu scrutăm.

Vedem însă că presa maghiară produce unele roade vrednice de oare-care atențiune.

„Nemzet” este în privința aceasta mai nostimă, fiind ziar guvernamental. Făcând în numărul seu dela 12 Maiu o sintesă politică asupra istoriei maghiare, el aduce firul până la intervențiunea Rușilor în 1849 și pune aci și observarea feală: „Nu scrutăm dacă Țarul Nicolae a lucrat în interesul Rusiei?”, o observare, care nu exclude posibilitatea convingerii lui „Nemzet” că Țarul Nicolae nu a lucrat în interesul Rusiei intervenind în Ungaria. Restul articolului, care vorbește de țaria necesară a Austriei este pus, prin observarea citată, în cea mai înalță lumină relativ la sinceritatea lui. Cine poate crede, că Țarul Nicolae ar fi făcut pentru Rusia mai bine decât nu intervină, este suspect.

Dar' și restul articolului este de aceeași duplicitate, la care politica maghiară oficială este condamnată prin contrastul dintre dorințele reale mari și relațiunile reale opuse lor.

Pentru-ca neamul maghiar să ajungă a fi *pars potior* în monarhie, e bine ca Austria proprie să fie cât mai slabă, mai decentralizată, dar' — nu și Ungaria. „Nemzet” zice:

„Faptele au dovedit însă, că monarhia noastră nu se poate organiza pe baza federalismului. Lipsa elementelor pentru federațiune nu se arată în Austria, ci în Ungaria. Statul austriac se poate organiza pe baza federalismului. Trecutul istoric, poziția geografică a raselor, cultura și decentralizarea politică... toate pot fi mijloacele federalismului. În Ungaria însă, federalismul n'are nici precedente(?) istorice, nici culturale, nici politice. După experimentările făcute cu domnia absolutistică, a bancrotat pe deplin și încercarea asupra literaturii române este încă și mai de seamă. Cogălniceanu o întreprinde fără absolut nici o lucrare pregătitoare, și cu toate acestea dovedește în ea niște cunoștințe pozitive și amănunțite asupra acestui câmp, până atunci cu totul neexplorat, al vieții poporului nostru. Ca un marinar inimos își îndreaptă barca pe o mare necunoscută către descoperirea de nouă pământuri, având drept călăuză o judecată sănătoasă și o proviziune însemnată de cunoștințe. Dar' de unde câștigă Cogălniceanu pe aceste din urmă? Spre a înțelege însemnătatea acestei întrebări, trebuie să ne străpurtăm cu 58 ani în urmă, când un nor gros și nepătruns cuprindea întreaga viață intelectuală a poporului român, când nu se făcuse absolut nici un studiu în această direcțiune, când nu se tipărise absolut nici o lucrare, când nu exista nici o bibliotecă, nici o colecțiune a rarităților literaturii noastre, când, cu un cuvânt, totul trebuia adunat, studiat, coordonat. Numai atunci, când desfășurându-ne ochii din viața lumină în care ei sînt deprinși și înnoate astăzi, vom pute prin o încordare a închipuirii să reconstituim pentru un moment acele timpuri de întunec și de neștiință, ce năbușiau orizontul vieții românești, numai atunci, zic, vom pute prețui în adevărata ei valoare acea minte strălucită, care, spargând pentru prima oară veșelul ce acoperia producțiunile literare ale poporului român, arăta lumii civilizate că și el gândise, și el încercase să îmbogățească, fie cu o cât de slabă contribuțiune, lumea ideilor.

FOIȚA „TRIBUNEI”

Michail Cogălniceanu.

(Urmare).

Să cercetăm aceste trei lucrări ale primei tinerețe a lui Cogălniceanu.

Ceea-ce trebuie să ne pună, chiar dela întâia privire aruncată asupra lor, în adâncă mirare, sînt cunoștințele întinse documentate de Cogălniceanu asupra unor materii, ce nu erau de loc cuprinse în cadrul studiilor sale.

În schița asupra Țiganilor, deși se folosește de cartea lui Grafender, din care imprimată notițele privitoare la limba lor, totuși el adaugă și multe științe proprii, mai ales asupra moravurilor acestui popor. Cum 'și le-a putut el procura, când la vârsta de 16 ani părăsi țara? Se vede că spiritul său observator li atrasese în chip inconștient luarea aminte asupra Țiganilor pe când era încă copil în țeară și că memoria lui cea prea bine înzestrată prefăcuse în cunoștințe pozitive, atunci când avu nevoie de ele, noțiunile inconștiente ce pătrunseseră într'însa. Cât despre modul cum Cogălniceanu privia din punctul de vedere omnesc pe acest neam desmoștenit, aceasta se poate vedea din cele câteva cuvinte ale introducerii lui, în care mustră pe Apuseni că ar alcătui societăți filantropice pentru suprimarea sclăviei din America și nu s'ar uita că în sinul chiar al continentului lor, în Europa, 400.000 de oameni robi așteaptă liberarea lor din lanțurile neștiinței și ale barbariei.

care organizării Ungariei pe temeiul federalismului. Pe hârtie a fost ușor ca Ungaria să se împartă în federațiune română din Ardeal, sârbă din Sudul Ungariei și slovacă din Nord etc. Experiența a dovedit însă pe deplin, că o astfel de încercare nici chiar atunci n'a succed, când puterea austriacă ajută la biruință de puteri străine, a frânt cu brațe oțelite dreptul istoric și formațiunea de stat milenară a Ungariei.

Adecă: federalismul nu poate da o basă „puternică” pentru monarhie, dar' pentru Austria proprie este nimerit acest sistem, care nu poate da o basă „puternică”.

Noi nu sîntem de părerea aceasta.

Ori-ce federalism, care se definește bine față de o însemnată sferă de afaceri comune, este temelia cea mai puternică a ori-cărui stat, ce dorește a fi deplin drept, deplin iubit de toate națiunile și totuși puternic și în afară. Și dacă undeva ar lipsi premise, ele pot fi create, îndată-ce baza naturală și a lor este dată: mase naționale compacte ori țeri ce cer administrații diferite. Mai ușor de împlinit este o federațiune de țeri, fie de trei ca în Ungaria, fie de 11 ca în Austria.

Teoria este însă la noi siluită pentru a motiva și în acest fel hegemonia unora asupra celorlalți. Și-i siluită și în consecințele sale.

„Dacă, — mai adaugă „Nemzet” — forța împregiurării ar face, ca Ungaria să fie silită a suferi o nouă cercare cu idea de federalismului, adecă dacă 'i-s'ar octroa teritorii politice românești, sârbești și slovacăști, aceste încercări ar servi numai spre o nouă slăbire a monarchiei. În același timp a învece pericolul acelor interese conservative, pentru care este absolut necesară existența unei mari puteri dela Valea-Dunării superioare până la Carpații orientali, și pentru care luptele pentru independența Ungariei nici-odată n'au putut câștiga consensul și sprijinul puterilor apusene.”

Se înțelege radicalismul Maghiari învoacă până și conservatorismul necesar în politica orientală — numai să poată concluda și în acest chip, că numai fiind Ungurii tari se pot „conserva” interesele puterilor mari în Orient.

Toate interesele externe sînt astfel apucate cu brutale mâini pentru a fi potrivite unui rol, în care Ungurii voiesc să intre definitiv: rolul de singurul paladiu al monarchiei, de condiția primă a puterii ei.

Vedem, e drept, că aparența exactității acestui calcul nu a fost turburată multă vreme de evenimente care s'au deosebit de gol. Dar' vedem, cu privilegiul crizei, în altă parte și în altă chestiune, că îndată-ce guvernul ungar 'și-a permis o mai mare obraznicie, decât 'i-se poate permite, această aparență își desvêște goliciunea într'un chip intrinsec pentru Maghiari.

Își au și ei partea lor de influență, o și merită în puterea multor împregiurări rezultate din desvoltarea istorică a țerii noastre; dar' sînt forțe care îngrijesc ca ce n'au meritat să nu aibă, să nu mai aibă. Și cu cât mai tare va fi monarhia, cu cât mai energice vor fi popoarele Ungariei, cu atât mai aproape va veni timpul răfuelii drepte.

Dacă presa maghiară stăruiește atât de mult asupra acestei chestiuni și motivând soluții contrare, ea arată ce vrea, nu ce se putea, nu ce va fi.

Convocarea delegațiunilor. Foia oficială din Viena și din Budapesta publică cu data de 2 Maiu autografele Maiestății Sale Monarhului, adresate prințului Windischgrätz, conțelului Kálnoky și bar. Bánffy, prin care îi provoacă să facă pașii necesari pentru convocarea membrilor delegațiunilor, pe ziua de 6 Iunie n. la Viena.

Opoziția din Casa Magnaților a ținut sub președința conțelului Zichy Nándor o conferință intimă în palatul conțelului Eszterházy Miklós Moricz, unde a decis, că va susține nealterat punctul seu de vedere relativ la proiectele religio-nare ce se pertractează astăzi. Astfel în sinul guvernamentalilor s'a născut temerea că proiectele de astă-dată vor căde cu o majoritate mai mare decât la celelalte votări.

Scrisoare din Cluj.

1/13 Maiu.

Procesul Turzenilor. — Știri politice. — Dela temniță.

În procesul Turzenilor, care se pertractează mâine, singurul lucru nou este, că acușatiunea nu va susține-o prim-procurorul substituit Dr. Aurel Lázár, ci în rëndul trecut (19 Martie), ci procurorul Sâmi. Se vede că guvernul ține să aibă mai mulți procurori „specializați” în procese contra Românilor.

Despre procurorul Sâmi se știe numai atata, că e Ungur mare și astfel nici vorbă, va fi aspru față de „agitatorii”, a căror con-

damnare va exopera-o mâine. La procuratura d'acii este de vre o cinci luni, de când Dr. Jezsenszky a fost dus la Pesta, ear' Dr. Lázár a avansat.

Dintre acușai n'au sosit aici decât numai trei. Cealaltă sosesc după amiază. Ei vor fi găzduiți pe la studenții universitari. Apăsarea, după cât se pare, va fi făcută numai de dnii Dr. G. Popescu și Russu Șirianu. Dl Dr. G. Suciu, care s'a îndepărtat din Cluj, a anunțat pe clienții sei, că din motive de sănătate regretă a nu pute să vină să apere. Se zice însă că în locul seu va veni Dr. G. Tripson din Bistrița. Știre pozitivă nu am încă.

Prognosticul tuturor este că acușaii nu vor scăpa de temniță. Atitudinea lor va fi demnă, abstracție făcând de funcționarul de stat Gelu, care — ca să scape — va încerca și de astă-dată, — ca și în rëndul trecut, să tăgăduiască. E un copilandru de altfel, ajuns între acușai cum cade musca în lapte.

Opinia publică din oraș este de altfel preocupată de criza ministerială. Cel mai căutat în oraș este directorul lui „Kolozsvár”, Dr. Hindy Árpád, sosit aseară dela Budapesta, unde a stat o săptămână. E abătut, nu știe să spună nimic pozitiv, ceea-ce dovedește că acțiunile stăpânului seu Bánffy stau rău.

În temnița ordinară de aici acum se află numai dl George Moldovan, care mai are să stea până la 19 Septembrie. E de altfel bine; sănătos și așteaptă cu nerăbdare să mai capete tovarăși.

Mult nu o să aștepte. Despre asta se vor îngrijii jurații maghiari de mâine.

Frații s'au regăsit.

Pe când groful Zichy Jenő umblă cu doi renegați poloni, Szádeczky și Moitzky (acest din urmă de origine Ovreu galician) pe la Caucaz, Turkestan, Mongolia etc. să găsească *obșaza* a Maghiarilor, alți învâțați, nu mai puțin competenți ca el în ale științei istorico-archeologice lucrează acasă să descopere frați uitați ai neamului singur alcătuitor de stat.

De Zichy Jenő oamenii serioși își bat numai joc, căci știu dinainte că umblă după potcoave de cai morți (Maghiari) și în primul rënd Academia maghiară înșai, care în orgaul seu, „*Budapesti Szemle*”, îl ia pe Jenő la zefemea dovedindu-și între altele că numele Zichy (Zici) e de origine slavă și însemnează ogor.

Din aceste câteva rënduri înșirate mai sus ar concluda cineva că voim 'și noi să scriem ceva umoristic. Și totuși nu e așa,

căci eață avem înaintea noastră un martor clasic, care dovedește rudenia între Maghiari și Jidani.

„Pester Lloyd” — are un colaborator cu numele Dr. Silberstein Adolf, care iscălește în ceea-ce scrie ungurește cu Dr. Silberstein — *Ötvös* Adolf și fabrică acolo la foițe științifice-literaro-artistice, în care desfășură câte-odată și destul spirit, ba chiar talent analitic. Mai colaborează el și la alte foi, între altele la ziarul curat jidănesc „*Egyenlőség*”.

În suplimentul festiv poreclit „*Peszach*” adaos la numărul dela 5 Aprilie al lui „*Egyenlőség*”, acest Silberstein Ötvös aduce dovezi că Maghiarii și Ovreii sînt într'adevăr aproape înrudiți. Neavînd la îndemână înșai foaia ovrească, scrișă ungurește, reproducem părțile articolului ce le găsim în „*Deutsche Zeitung*” dela 10 Maiu. Și acum să-l auzim pe fratele de cruce al Maghiarilor:

„Maghiarul sta isolat în Europa — acum 'și-a găsit un frate; ear' fiul lui Israel a regăsit pe cele zece triburi pierdute ale sale, le-a găsit aici în Ungaria în neamurile Hunilor, Schiților, Cumanilor, Pecenegilor, Sécuiilor, toți strănepoții Cazarilor. În vechime neamurile maghiare și ovreie ale Cazarilor se contopiseră deja odată într'un singur neam pe malurile mării caspice; mai târziu Maghiarul se despărți și merse mai departe să cucerească țeara pe teritorul a patru rîuri. Dar' pe Ovreur cazar îl cuprinsese dorul de frații sei, luă bățul în mână și păși pe urmele călător de Hunor și Mogur până la Dunăre și Tisa. Dacă Maghiarul și Jidanul n'ar fi de același sânge, oare s'ar pute admite, că ar pute să se contopească astfel, precum o arată aceasta istoria celor din urmă 25 ani spre mirare a întregii lumi? Unde se mai găsește în istoria poporului ovreiesc un asemenea exemplu? Și unde se mai găsește exemplu, că un neam oarecare ar fi primit de bunăvoie religionea ovreiescă, precum au făcut-o Sécuii, devenind Sabbatiani? Și cine știe, dacă astăzi întreg Ardealul nu s'ar compune din Sabbatiani, dacă (stăpânirile) n'ar fi desrădăcinat cu sabie și foc inclinarea poporului maghiar către religionea ebraică?”

Precum am spus, Silberstein — *Ötvös* este unul din cei mai distinși critici-foletoniști din Budapesta și totuși îndrăznește să scrie astfel de lucruri gheșeftărești, astfel de înșelătorii.

Până astăzi însă, nici un ziar nici n'a reproduș studiul lui Dolfi, nici nu l'a luat la rapanghel, prin urmare parcă admit tacit descoperirea științifică a lui.

Românii posedă virtuți, cari cu greu s'ar reafila la alt popor, și că metehnele lor nu sînt decât tristele urmări ale relei cărmuirii, sub care au fost supuși până acum. Pentru a arăta Europei ce sînt Moldo-Românii și ce au făcut ei în vremile trecute, a întreprins el a le scrie istoria.”

Eată deci simțământul cel nobil ce împingea pe Cogălniceanu, abia eșit din vîrsta copilăriei, a se pune pe muncă. Voia să-și înalțe neamul în ochii lumii, să-l ridice din desconsiderarea, în care zăcea, la locul pe care se cuvenia să-l ocupe între popoare. De aceea, nici nu s'a scris vre-o apăsare mai strălucită a unui popor pe nedreptul hulit, pe nedreptul apăsător, pe nedreptul calumniat, decât aceste două scrieri ale lui Cogălniceanu, și cu toate acestea, în întreaga lor întindere, nu se întâlnește o singură frașă de efect, o singură declamațiune, nici măcar o cugetare de revoltă asupra stării în care nemiloasa soartă îi aruncase neamul. Istoria scrisă de Cogălniceanu pare eșită, nu din pana unui Român ce simte pentru poporul a cărui soartă o expune, ci din aceea a unui străin rece și nepătrunător, utilizând materialul întrebuit și de alții și adese-ori împrumutat din propriile lor scrieri, dar' care material se transformă, ca sub lovitura unei verguțe magice, sub pana lui Cogălniceanu, se arată în adevărata lui fire și îmbracă, în locul hulei pe care o găsiu străinii, cu glorie și laudă pe un neam desmoștenit, arătându-l, nu ca desmoștenit de a se frământa în viață, ci ca apăsător și copleșit de o vîrtejă soartă.

Cât de minunat lucra Cogălniceanu pentru ridicarea poporului seu! El arăta fra-

bine, că pentru a-l scoate din întunerecul și neștiința rușinoasă, în care zăcea, avea nevoie de sprijinul Europei; ear' pentru a dobandi acest sprijin, trebuia să câștige simpatia ei, ceea-ce ear' nu se putea ajunge decât prin punerea Europei în o mai dreaptă cunoștință a trecutului lui. Căci, precum zice prea bine învățatul jurisconsult belgian Arntz, tot despre poporul român: „căutați să se pătrundă țeara voastră de acest adevăr, că istoria unei națiuni exercită o mare înflurire asupra considerațiunii de care ea se bucură la celelalte națiuni; am convingerea intimă, că o bună istorie a patriei voastre va avea de urmare a o pune mai sus în stima popoarelor străine și a demonstra acestora, că naționalitatea română are adânci rădăcini în trecut, după-cum poate fi chemată la frumoase destiniuri în viitor”. Și într'adevăr, dacă era de mare nevoie pentru poporul român să se cunoască el însuși, spre a-și pune inima la loc și a aspira către progres și cultură, nu era mai puțin de lipsă a da această istorie în cunoștință lumii europene, pentru-că numai prin ajutorul acestei lumi se putea revêrsa lumina și civilizațiunea pe mintea lui întelenită.

Cogălniceanu ne arată încă din 1837 una din nevoile cele mai neapărate ale des-voltării noastre: darea firii noastre în cunoștință marelui tot, din care nu sîntem decât o mică frântură. Nu e de ajuns, că numai

*) Șirele ce urmează le recomandăm acelor domni deputați sinodali care nu s'au putut încălzi pentru propunerea făcută în sinod de dl A. Nicoră: să se scrie o istorie a bisericii gr.-or. într'o limbă strălăcită milenului. Red. „Trib.”

Revista politică.

(*Chestiunea armenescă*). În ziua de 7 Mai comitetul anglo-armean a arănat în Londra un meeting sub prezidenția ducelui d'Argyl. Între alte debateri s'a cetit și o scrisoare a lui Gladstone, în care cel mai cinstit om politic și de stat din căți au existat se exprimă astfel: e datorința întregii Europi de a împedea prin măsuri eficace să nu se repețească întâmplări atât de înspăimântătoare ca cele ce s'au petrecut acum de curând în Armenia. Gladstone se bizuește în credința, că Engliera nu se va da înapoi de datorința ei și că spre acest scop va găsi sprigin puternic de către Rusia și Franța... Aduarea a votat o rezoluție, în care își exprimă compătimitire cu populația armenescă precum și indignarea despre modul cum e tratată. La urmă provoacă pe guvernul englez a interveni în cauza Armenilor.

Două zile după adunare ziarul guvernamental „Daily News” scria un articol amenințator la adresa Turciei.

„Timpul faptelor a sosit”, exclamă ziarul, și propune rechemarea din Constantinopol a ambasadorilor Englierei, Franței și Rusiei spre a da imbold la introducerea neamnată de reforme în Armenia. „Daily News” e de părere, că lordul Rosebery, în calitatea sa de ministru de externe, se ceară fapte dela Sultan, ear' dacă celelalte puteri vor șovăi a merge laolaltă, se facă el singur pași. Reprezentantii marilor puteri trebuie să aibă garanții pentru viitor, căci nu poate fi vorba de pace, ordine și siguranță în Armenia, până nu va fi numit un guvernor creștin, o poliție formată din creștini și nu va fi stabilit un statut organic (oare-care constituție). Toată afacerea trebuie smulșă din mâinile Turciei și pus în aplicare principiul unei controle europene.

Mai sînt negreșit și alte țeri unde o crisoare de-a lui Gladstone ar ajuta în cuvenită măsuri la regularizarea stărilor așa zise turistice. S'ar descoperi și în unele colturi din Europa centrală astfel de stări, unde spreildă se răpesc prin gendarmi copii dela părinții unui popor asuprit spre a fi vînduți la familiile unui alt popor care suferă de sterilitate.

(*Din Țeara Nataliei*). Milan fugise în Sîrbia cu câteva zile înainte de venirea Nataliei; el ar fi plecat în orice cas, pentru a nu se întâlni cu nevasta lui în țeară, căci numai cu condiția aceasta promisesse Natalia a se întoarce în țeară, dacă soțul ei nu va de față la sosirea ei. Aceasta însă nu l' supăra de loc pe Milan, ci mai bine că se sfidase cu iubitul său fiu Alexandru I., că n'a avut destulă putere să impună Scupștinei, și așa adunate numai prin poliție, de a vota împrumutul de 98 milioane, din care Milan căpeta de sigur vr'o 5. La plecarea sa din țeară a lăsat o grămadă de cambii falsificate.

Natalia a sosit dar' la 10 Mai și a fost primită în mod cât se poate de strălucit. La întîmpinarea ei au fost reprezentate toate partidele și nuanțele de partide, chiar și persoanele, sub a căror ocărmuire a fost prăvălit divorțul și fusese răpit fiul din brațe la Wiesbaden, anume actualul ministru-președinte Nicola Hristici.

noi să ne cunoaștem mai bine, din scrutarea tot mai amănunțită a trecutului nostru. Sîntem datori noi, cari am împrumutat tot dela civilizațiunea apuseană, a cărei așchie sîntem aici în Răsărit, să ținem în curent pe mama noastră intelectuală despre orice progres făcut în această direcțiune. Istoria unui popor este singurul mijloc de a-l cunoaște, și cunoștința lui crește în raport cu adîncirea istoriei sale. Când faci cunoștință cu un individ chiar, și te prinzi cu el în vorbă, ce lucru îl întrebi întâiu? De unde este, cine l'au fost părinții, unde a învîțat, ce a suferit, cum de a ajuns acolo unde-l vezi, fie în fericire, fie în nenorocire? De ce te interesezi, când te apropii de o faptură omenască? De dezvoltarea ei. Pentru-ce? Pentru-că omul este o ființă istorică. El se dezvoltă, propășește sau decade; în orice cas, el nu este dela început așa cum îl cunoaștem, ci devine ceea-ce se arată, și procesul de dezvoltare este aceea ce ne interesează în viața unui om. Cu atât mai mult sporește acest interes la un popor, al cărui corp acoperă întinse spații și a cărui viață se înalță peste atâtea veacuri; și nu uităm deci în căutarea marelui bărbat, al cărui amintire o sărbătorim astăzi, să ținem totdeauna pe seama noastră apuseană în cunoștința noastră și pe care o facem în studiul trecutului nostru. Mai ales să ne temem de un lucru: că adîncirea trecutului nostru ne-ar face să roșim. Nu! o ținem cu tărie: trecutul poporului român este gloriu și glorios, nu numai prin faptele cele ale eroilor săi, dar' încă și prin răbdarea și stăruința cu care a răzbit în fața lo-

Au fost de față și foștii miniștri radicali, cari au orînduit alungarea ei din țeară în 1889. Cătră toți era amabilă, li-a întins mîna la gară. Numai doi bărbați dintre cei mai marcanți au lipsit: Ristic și metropolitul Mihail, pe acestia regina Natalia nu-i poate suferi pentru fătărnici lor, pe cînd la toți ceilalți i-a iertat și brutalitatea, de care s'au făcut culpabili față cu ea.

Până la ultimul moment năute de sosirea ei se credea că va fi primită de un nou cabinet, compus mai mult din radicali moderati; încă în prezînt seara la 9 Mai toți erau în Belgrad încredințați, că Natalia nu va consimți a fi salutată de Hristici și vezi Doamne, totuși nu i-s'a îndeplinit această dorință; dorul de a-și vedea pe fiul său nu o mai putu reține în Viena, unde aștepta ultima telegramă despre eventuala schimbare ministerială. Și-a călcat pe inimă și întinse lui Hristici mîna la gara din Belgrad.

Hristici așadar ține până în momentul acesta „bătul de caporal” în mînă și de o schimbare ministerială se vorbește acum mai puțin decît înainte de sosirea reginei. I-a reușit fiului a îndupleca pe mamă-sa să aștepte încă o leacă de vreme, căci cea mai mare grijă a țerii este: parale, deci să caută înainte de toate un ministru de finance, care ar avea norocul de a căpeta bani în străinătate în condiții mai ușoare decît acelea în care voia să înjuge Sîrbia de curînd demisionatul ministru de finanțe Vukașin Petrović (de origine Ovreu și furnisorul în răboiul sîrbo-turc), zis și *Hausjud* al lui Milan.

Toate aceste experimente însă se vor dovedi ca deșerte; pace și ordine nu va fi până-ce frînele ocărmuirii nu vor fi încredințate în mod statornic aceluia partid, care are cel puțin 95% a populației în spatele lui, radicalilor.

Amănunte asupra crizei.

„Ultimul pas” s'a făcut! Resultatul?.. Nici demisia cabinetului Bánffy, nici distincția Maieștății Sale, nici decorație!... nimic din toate aceste, pentru care s'a dus Bánffy la Viena „în portofoliu cu demisia subscrisă de toți miniștrii cabinetului.” Semi-oficiosul „*Budapesti Tudósité*” spune, că „Bánffy n'a avut nici privilegiu nici motiv sub întreaga durată a audienței să-și poată pune la dispoziția Maieștății Sale portofoliul.” Au rămas deci toate... *quo ante*.

Maieștatea Sa Monarchul a sosit la Viena Duminecă în 12 Mai n. la orele 5½, dimineată. La orele 10 înainte de amiază, l'a primit în audiență pe contele Kálnoky, cu care a vorbit mai mult de o oră. La orele 6 l'a primit apoi pe baronul Jósika și îndată după el pe ministrul-președinte maghiar, baronul Bánffy, cu care a vorbit...

numai cinci minute!

Maieștatea Sa, după-ce a ascultat cu atențiune plîngerile ministrului maghiar, a declarat, că-și rezervă a decide asupra crizei mai tîrziu.

Bánffy în referada sa despre situație a spus, că Marți se vor pertracta din nou în Casa Magnaților proiectele despre re-

ceptia Ovreurilor și despre neconfesiunatate, și că împregiurării acesteia vernul îi atribue însemnătate mare. Atunci Maieștatea Sa a declarat, că nu dorește la nici un cas să se suspende activitatea legislațiunii nici pe un moment!

Deci Bánffy s'a rentors dela Viena fără-ca să fi putut mulțumi așteptările acelor, care l'au trimis la Viena. Ba nici atîta succes n'a avut, ca să poată răspunde la interpelarea lui Helffy, căruia i'a promis un răspuns meritoric pe după-ce se va întoarce dela Viena.

În urma acestora Bánffy imediat după audiență a conferit timp mai îndelungat cu baronul Jósika, care a rămas la Viena să aștepte hotărîrea Maieștății Sale.

Ajuns la Budapesta, ministrul-președinte maghiar a convocat consiliul de miniștri, unde s'a hotărît, că nici în urma acestui rezultat al audienței nu vor schimba programul de acțiune al celor două camere. Atît în sinul celor mai aproape de guvern, cât și între membrii partidului liberal, domnește o decepție foarte explicabilă. Cu toții cred că Bánffy a ajuns în poziție, ca să-și dea demisia sa și a întregului cabinet.

Decepția ce i'a cuprins cu deosebire pe Tisza-ști este cu atît mai mare, că audiența a avut loc numai cu două zile înainte de pertractarea proiectelor religioare, și pentru-că dela această audiență au așteptat mult bine pentru soarta proiectelor religioare.

Este evident, că dacă Bánffy s'ar fi reîntors dela Viena cu un fel de *veni, vidi, vici*, atunci învingerea lui și mai ales nimbul moral al învingerii, ar fi servit de armă în contra opoziției din Casa Magnaților, care sînt dușmanii proiectelor. Maieștatea Sa Monarchul — așa se vede — n'a vrut ca numele și faptele Sale, să servească de reclamă pentru proiectele guvernului, cum s'a făcut în timpul lui Wekerle!... Declarația Maieștății Sale, că își rezervă să hotărască mai tîrziu asupra crizei, i'a atins deci foarte mult pe aceia, care dela cuvîntul Maieștății Sale au așteptat bunul sfîrșit atît al rezolvării crizei, cât și al sorții proiectelor religioare.

E credință generală, că criza nu se mai poate amîna, și că în câteva zile Bánffy va fi silit să-și dea demisia!

CRONICĂ

Sibiul, 14 Mai n.

Procesul abiturienților români din Brașov. Dl Iosif Schiopul, student în tehnică a fost ascultat de judecătoria din München, relativ la procesul ce s'a intentat abiturienților din anul trecut dela gimnasiul din Brașov.

Chestiunea despărțirii ierarchice a Românilor de către Sîrbi. Comisiunea română și sîrbească întrunită la Verșet au obținut cu lucrările sale un rezultat favorabil

ment primi numele de „Alăuta românească”. Cogălniceanu, care cunoștea pe deplin meritele lui Assachi pentru cultura poporului său, colaborează, în decursul anului 1838, la acel supplement, publicînd în el mai multe lucrări. Dar' această scriere periodică este suprimată de domnitorul Michail Sturdza la începutul lunii Septemvrie 1838, din pricina unui articol asupra filosofiei wisthului, „în care se făcea mențiune de o putere, al cărei nume trebuia să fie venerat atît de guvern cât și de cetățenii unei țeri, ce-i este datoare existența și prosperitatea ei.”)

„Alăuta românească” fiind suprimată, Cogălniceanu se gîndește, în decursul anului 1839, a scoate o nouă revistă, de astă-dată sub propria lui direcțiune, și pentru aceasta voește să întocmească o tipografie deosebită. El intră în corespondență cu Eliade Rădulescu, care îi procură unelele trebuitorae, așa că în 1840 „Dacia literară” apare „la cantora jurnalului”, care în limbajul de atunci însemna în propria ei editură. „Dacia literară” avea de scop, cum spune Cogălniceanu în prefața ei, „a publica mai cu deosebire scrieri originale și a prigoni mania traducerilor, deoarece-ce traducerile nu fac o literatură, și însușirea cea mai prețioasă a unei literaturi este originalitatea”. Revista trebuia să părasească cu totul politica și „să se îndeletnicească numai cu literatura națională, și fără deosebire de loc, să fie numai o foaie românească, care să publice producțiunile ro-

*) Nota lui Michail Sturdza către consului rusesc Kotzebue din 5 Septemvrie 1838, „Documente pri-

scrierilor pentru ambelor țări, zica, foia 1

DI August Nicoadă a dat onor. protopopiate din Dobra și Ila următoarea „respectuoasă recercare”: Onorat oficiu protopresbiteral! E în interesul vieții noastre constituționale bisericești ca deputatul sinodal sau congresual să-și dea seamă înaintea alegătorilor săi despre activitatea și ținuta sa. Contactul direct între deputat și alegătorii mărește interesul poporului față de afacerile publice bisericești și pune și pe deputatul în stare a afla pulsul cercului său, de unde are a se inspira și unde are chemarea a lumina. Din acest contact se formează o apreențare reală și dreaptă a stărilor bisericești, o judecată sau *opiniune publică sănătoasă*, care este unicul motor de acțiune puternică în sinul poporului, cu care avem a face școală. Ținînd cont de evenimentele petrecute în sinul sinodului arhidieceșan, am eu convingerea fermă, că e bine a informa poporul și a-l sfătui într-o mare adunare generală, ce am convocat-o pe ziua de 19 Mai n. Duminecă, în curtea primăriei sau alt loc potrivit din Dobra, pe d. a. la 4 ore. Rog respectuos oficiul protopresbiteral a-mi da mîna de ajutor și a dispune ca la adunarea proiectată să se înfățișeze preoțiunea, învățătorimea, cu un cuvînt inteligența și poporul, într'un număr cât se poate de mare. Cu respectul cuvenit Deva, 10 Mai n. 1895 August A. Nicoadă, deputat sinodal.

DI Zevedeu Murășianu din Sas-Sebeș ne trimite o rectificare, prin care spune că la votul din sinodul arhidieceșan în cauza dlui N. Cristea, a fost pasiv, deoarece-ce d-sale nici una din propunerile făcute contra consistoriului nu i'a părut destul de „stediata” și „bine combinate”. De ce nu a făcut d-sa alta bine studiată? Rectificarea vine prea tîrziu. Ea, dacă-i exactă, reduce și mai mult pe aderenții la propunerea consistoriului, pe care I. P. S. Sa a sprijinit-o cu atîta ardore. În fine dl Zevedeu Murășianu spune, că a fost primit la Sebeș de cel puțin 4350 suferi, pentru-că — zice el — nici 150 din cele 4500 suflete române din Sas-Sebeș nu vor fi lipsit. Noi aici sîntem cam ca Toma. Dar în fine, principalul este, că dl Murășianu se scază acum dintre 18 deputați sinodali antinaționali. Îl vom vedea însă de aci înainte...

Parastas. Știrea publicată sub acest titlu în numărul nostru de ieri, o întregim cu aceea, că la parastasul celebrat Duminecă pentru sufletul regretatului Visarion Roman, au fost de față toți funcționarii institutului „Albina” în frunte cu directorul „Albinei”, dl Partenie Cosma. Afară de acestia au mai participat o mare parte a inteligenței române din Sibiul.

Un învățat Slovac. Istoricii și filologii din toate neamurile slave au sîrbat, ieri, 13 Mai, memoria unuia din cei mai mari meritoși oameni în aceste două științe, aniversarea a o sută de ani a lui Pavel I. Šafarik, Slovac, născut în satul Kobeliarovo, comitatul Gümör, lângă orașul Štítrik (Csőbök). În vîrstă de 24 ani a devenit profesorul și directorul gimnasiului sîrbesc în Novi-Sad, de unde după 13 ani a fost chemat ca profesor la universitatea din Praga. Cel mai important op al lui este „*Antichitățile slave*”, prin care a pus temelia la știința sistematică și unitară despre toate popoarele slave în trecut și prezent, ca ceva întreg, privitor la dezvoltarea lor politică și culturală. Pe lângă acest op de căpetenie, a scris și o mulțime de lucrări prețioase în ale istoriei și filologiei. A murit în anul 1861. În toate țările, unde locuiesc Slavii, reuniunile științifice au sîrbat ziua de ieri prin sedințe festive, așa și aliații noștri Slovaci în T.-Sz.-Martin.

mănești, fie din orice parte a Daciei, numai bune să fie.”

Și în scrierile publicate de Cogălniceanu în această revistă, se regăsește spiritul ce însuflețea toate încercările lui, de cînd el apropiase pentru antîia-oară pana de hîrtie. El considera literatura, nu ca un scop în ea însăși, reproducerea frumuseții, ci ca un mijloc de a slugi, ca și istoria, la înălțarea poporului.

Așa, chiar în primul său articol se ascunde, sub un titlu ce pare frivol: „Nou chip de a face curte”, o critică amară a modului cum se încheagă căsătoriile în clasa domnitoare și punerea într-o frumoasă lumină a sincerității și curățeniei ce predomină între țerani asupra aceluiași obiect. În reproducerea din scrierea călătorului rus Demidoff, cu toată recunoașterea că Demidoff ar vorbi despre Români într'un chip ce li-ar face cinste, nu uită a îndrepta în note pe călătorul rus, acolo unde crede că ar atinge pe Români. Așa într'un loc Demidoff spune că Dămărea ar fi supusă Turciei, ear' Cogălniceanu tăgăduiește aceasta într'o notă cu un laconic: ba nu. Aiurea, unde Demidoff vorbește de Români ca de o națiune impestriată, ce își schimbă fără încetare obiceiurile și costumurile, Cogălniceanu exclamă cu durere: „Cînd nu vom mai fi arlecini! și cînd străinii nu ne vor mai numi națiune impestriată!” Într'alt loc Demidoff numește țerile române ticăloase provincii turcești; Cogălniceanu întreabă: cînd vre-odată Moldova și Valahia au fost provincii turcești? În același an 1840, Cogălniceanu, pe

se va arăgia Duminecă la 7/19 Mai în hotelul dela „Husariu”. Începutul la 7½ ore seara. Venitul curat e destinat: jumătate pentru biserica gr.-or. din Dobra, jumătate pentru fondul corului. Se atrage deosebită atențiune a on. public, că în ziua concertului dimineata la 9 ore, corul va cînta sf liturgie după G. Dima în biserica gr.-or. din Dobra. Deva și Dobra, la 1/13 Mai 1895. Prețul de intrare: locul I. 60 cr., locul II. 40 cr., locul III. 30 cr. August A. Nicoadă, președinte, Ilariu Tulburean, secretar, Nicolae Herbai, cassar, Aron Muntean, controlor; Membrii în comitet: Ioan Sîrb, George Opresan, Ludovic Cristea, Ioan Cristea, Petru Hădan, Ioanichie Olariu, Iuliu Țig. Suprasolirile se cuitează în ziare. După concert urmează joc. Damele sînt rugate a se prezenta în costume simple! Pentru invitațiuni și bilete a se adresa la cassar în Dobra, seara la cassa Program 1. „Mîrșul cîntăreților”, de C. G. Forumbescu. 2. „Cîntec de seară”, de G. Dima. 3. „Uite mamă”, de G. Dima. 4. „Coroana cufundată”, de H. Bönicke. 5. „În pădure”, de Flondor. 6. „Asta-i mîndră”, de N. Popoviciu. 7. „Serenadă”, de Marchner. 8. „Cucuruz”, de P. Humpel. 9. „Muscicantii din Praga”, de F. Krauss și „Momente dulci”, de N. Popoviciu.

Reuniunea agronomică din Caransebeș sub prezidiul dlui Ioan Topal a dat o broșură, ce s'a împărțit gratis în mai multe sute de exemplare țeranilor noștri. Broșura poartă titlul „Cum se creșcă pomii?” Autorul ei este profesorul Iosif Bălan, secretar al reuniunii.

Rectificare. În numărul nostru de ieri s'a strecurat o greșeală superchioasă de tipar, care schiaba sensul pasagiului respectiv în articolașul de pe pagina I. Intitulat „Conflicții și Cehii.” În alienatul: „Ar trebui ca în tabelele naționale ale... ar trebui să stee nemaghiarilor, ear' nu Maghiarilor. Rugăm pe cetitori a da acest înțeles pasagiului.

Reuniunea română de că t r i din Sas-Sebeș arăngiază Duminecă în 19 Mai n. 1895 concert în sala cea mare dela hotelul la „Leul de aur”, după concert petrecere cu dans. Prețul intrării pentru membrii: 50 cr., ear' pentru petrecerea cu dans: 20 cr. de persoană. Bilete de intrare se vînd în prăvălia de manufactură a dlui I. Oniț și în seara concertului la casa. Începutul la 8 ore seara. Program: 1. „Imrosul iuvierii”, cor mixt din repertoriul coral de I. Bunescu. 2. „Uite mamă colo'n sat”, cor bărbătesc de G. Dima. 3. a) „Cînd zorile s'arată”, cor mixt din rep. cor. de I. Bunescu. b) „Taci bărbate”, cor mixt cu soli de I. Vidu. 4. „Seaua și Țiganul”, anecdotă de Th. Speranță, declamațiune. 5. „Despărțirea vînturilor”, cor bărbătesc de F. Mendelssohn-Bartholdy. 6. a) „Sîrmăna frunză”, cor mixt de G. Dima. b) „Spusu-mi-a frunza de via”, cor mixt din „Musa Română”. 7. „Eată ziua triumfală”, cor mixt de W. Humpel.

Necrolog. Ni-se anunță încetarea din viață a *Veturiei Anioi*, urmată după grele și îndelungate suferințe, în 11 Mai n. c. la 8 și un pătrar ore seara în al 20 lea an al etății sale. Înmemorarea s'a făcut după rîitul sîntei biserici gr.-or. române în 13 Mai n. la orele 3 d. am.

La Abonament lunar pentru Maiu st. v. — cu prețurile din capul foii — invită Administrațiunea ziarului „TRIBUNA”.

îndeletnicirea lui favorită, istoria. El scoate tomul I al „*Archivei românești*”, menită „a reproduce documente vechi ce ar pute deslusi istoria românească”. Cu cîtă înfocare nu vorbește Cogălniceanu, în introducerea la revista lui istorică, despre însemnătatea științei lui de predilecțiune: „Se ne ținem de limba, de istoria noastră, cum se ține un om, în primejdie de a se îneca, de prăjina ce i-se aruncă spre scăpare. Istoria românească să ne fie mai ales cartea de căpetenie să ne fie paladiul naționalității noastre. Într'însa vom învăța ce am făcut și ce trebuie să mai facem; printr'însa vom prevedea viitorul, printr'însa vom fi Români, căci într'însa este măsura prin care se poate ști dacă un popor pășește sau dacă se înapoeste. Întrebați deci istoria și veți ști ce sîntem, de unde venim și unde mergem, trecutul și viitorul; eată toată ființa noastră, eată mijlocul de a ne cunoaște”.

După jumătate de an de existență, „Dacia literară” fu oprită din ordinul guvernului, imboldit de consului rusesc, din pricina publicării poesiei lui Gr. Alexandrescu, poet muntean, intitulată „Anul 1840”. Autorul și redacțiunea se temeau de publicarea unei poezii așa de revoluționare, care între altele conține versul:

Că lumea moștenire thr... (tălharilor) s'a dat! și de aceea poetul subsemnează numai u din B (Alexandrescu din București).

(Va urma.)

Intrunirea agricolă din Săsciori.

(Raport special al „Tribunei“.)
(Urmare).

Despre cultivarea pământului vorbind recomandă cu toată căldura economia schimbătoare, de patru câmpuri măcar, sâmnat într'un an cu un soi de plante, în al doilea cu altul și numai în al cincilea ear' cu soiul din anul dintâiu.

Despre fânate spune că ar fi bine ca pe vreme seacătoasă să le udăm din când în când; dacă avem apă în apropiere, să o conducem, prin scocuri anume întocmite ori șanțuri, spre a o pute revêrsa peste fână; ear' pe cele prea umede, să le facem să se scurgă, brăzându-le cu șanțuri adânci. Se gunoim fânate. Mai bun e gunoiul de oi. Ducem turmele să zacă pe ele. De vite încă e bun, anume gunoiul foarte păios, pe care să-l ducem toamna pe fână și risipindu-l îl l-șăm peste iarnă, ear' primăvara adunăm cu grebla tot ce se ia, și-l ducem pe arătură. Să grăpăm fânatele cu grapele ce sînt anume pentru acest scop. Folosul e mare: se sparg cuburile insectelor de pe rădăcinile ierburilor, se sparge mușchiul ce le împedecă în creștere, și altele. Arată că sînt facem cosind prea târziu. Când ierburile rău în floare, atunci trebuie cosite!

Costind mai de vreme, ne pare numai, că am dobândi mai puțin nutreț, deși de fapt nu-i așa, dar' chiar de-ar fi, el este înădorit mai bun, mai mustos și astfel mai hrănitor pentru animale. Afară de aceea cu cât cosim mai de vreme, dobândim otavă mai multă!

Dintre unelte agricole recomandă tare plugul american Sack, și plugul de săpat cucuruz, ca fiind foarte ușurătoare.

Președintele adunării, dl V. Tordășianu laudă pe dl preot Blaga pentru vorbirea sa și bunele sfaturi date print'însa, apoi pofteste ascultători să iee care dorește cuvântul și să adaugă încă ceva ori să arete ce ar fi greșit în ce s'a spus.

Vorbirea dlui Blaga fiind însă bine întemeiată, n'ar fi avut cine ce să combată într'însa, — și așa mare discuție asupra lucrului nu s'a mai născut, ca semn că oamenii află la loc ce s'a spus. Dl preot din Săsciori, Stoicuța, singur a luat cuvântul și a arătat cum s'a lucrat și se lucră pământul în comuna d-sale, și spune că are și d-sa încredințarea că felul de economie schimbătoare laudat de dl Blaga, e foarte bun, și îndeamnă pe ascultători a-l urma în comunele de pe unde sînt și unde altfel s'ar fi lucrând.

Sfîrșindu-se astfel desbaterea asupra vorbirii dlui Blaga, dl președinte al întrunirii pune la rînd discursul al doilea, „despre cultura viilor“ de dl Ioan Halalai, notar. D-sa arată ce fel de înoviri ar trebui introduse la prăsirea viței de viie; vorbește despre storsul în saci al strugurilor; apoi despre cum e a se purcede la curățirea buților în care vom pune mustul și vom păstra vinul. Dă mai departe îndrumări privitoare la tăiatul viței: să avem totdeauna foarfeci bine ascuțite, nu să rupă, ci să taie! Arată cum crede d-sa de mai bine a se apêra viile contra brumei și cum contra fulgerului (peronosporei), și în sfîrșit cum e a se urma la culcarea vițelor în groape pentru iarnă.

Fiind între ascultători mulți cari se ocupă cu cultivarea viilor, asupra acestui lucru se naște o desbatere viuă. Mulți doresc să și spună părerea.

Dl preot Pavel Goța din Laz spune între altele, că e de părere, ca vița să fie pentru iarnă coperită cu paie, care îi în nițică căldură și o asigură contra degerării, — și altele.

Dl Halalai îi răspunde pe scurt, lămurind încă cele spuse în discursul seu.

Dl Lăncrăjan, învățător în Răhău ia și d-sa cuvântul și dă deslușiri cum crede că ar fi doar' și mai desvîrșit a se urma la prăsirea de viță și cum la lucrarea pământului înainte de a sădi într'însul.

Dl preot Blaga adaugă și d-sa părerile ce și-le are privitor la același lucru, întemaiat pe experiența proprie.

Dl vicenotar Chirca, luând cuvânt e contra părerii dlui preot Goța de a învêl vița peste iarnă în paie, pentru-că se învîlbă acolo șoarecii și o strică, dar' și pentru-că fiind vre-o iarnă stêmperată, viței îi va fi prea cald și va încofîl și stînd prea mult în pământ vor putrezî mugurii, ear' primăvara te trezești cu viaa ruinată.

Dl Cărpinișan, preot în Răhău stăruie asupra ducerii de gunoiu în viie, dar' pune întrebare: când, ce fel de gunoiu să ducem și cum să gunoim cu el? Cere răspuns.

Dl preot Floacă din Răhău dă răspunsul: să ducem gunoiul toamna, și anume: în pământul negru și în cel umed, gunoiu de cal, pe care îl pune în giurul viței în groapă, pe lângă rădăcinile ei; în locul petros punem gunoiu pufaios, de lemne, de frunze și altele, și îl așezăm tot așa în giurul viței în gropi. Despre hotoșit spune că cel făcut cu viță bătrână e bun.

Și mult s'ar fi întins încă vorba asupra lucrării viiei, căci toți știau câte ceva și voiau să espună, când însă dl președinte al adunării se ridică și zicînd că, pe cât a băgat de seamă, la toți le place să vorbească despre viie, din care dobândim vinul — dar', fiind vremea înaintată (erau 3 după amezai, începutul la 11 înainte de amezai) propune să împreunăm bînatatea vinului cu dulceața mierei, și ascultăm acum pe dl Romul Simu care are să ne vorbească despre stupărit.

(Va urma.)

VARIETĂȚI.

(O scenă la Monte-Carlo.) Este ușor de explicat cum locuitorii din Mentone, ca și străinii cari se află acolo, se dedau adesea jocului, când se cunoaște apropierea acestui oraș de Monte-Carlo. Între alții trăia acolo și cîpitanul Clyde, care a jucat zilele trecute o scenă interesantă la Cazinul din Monte-Carlo.

Perzînd 30.000 de lei, el proferă atâtea înjurături, că i-se retrase biletul de intrare la bancă. A doua zi el apărî, cu mâinile în buzunarul jachetei și ceru voe să între. I-se refusă intrarea. Atunci scoase mîinile, fiecare cu câte un revolver.

— Away! strigă el și servitorii sburară în toate părțile. Întrînd în sala de joc, se repetă aceeași scenă. El se apropie liniștit de masa de joc și pontă, de astă-dată cu mult noroc. Un inspector se apropie de dînsul pentru a-l silî să părăsească sala de joc. Căpitanul îl apucă și îl aruncă într'un colț.

— Pungașilor! strigă căpitanul Mi-ai luat banii și acum voiți să me împedecați de a-i recăștiga? Voiu părăsi sala, dacă-mi dați banii înapoi.

După o scurtă consfătuire a directorilor se numără căpitanului treizeci de mii de lei și acesta plecă jurînd că nu va mai juca nici-odată.

Din public.*)

Convocare.

Membrii reuniunii învêț. români gr.-or. din districtul X. Brașov, desp. I. sînt prin această convocăți la a II-a adunare generală a despărțimentului ce se va ține Vineri în 12/24 Maiu a. c. în edificiul școalelor centrale din Brașov. Invitări speciale nu se fac.

Program:

1. Deschiderea ședinței la 9 ore a. m.
2. Apelul nominal.
3. Rapoartele comisiunilor alese în adunarea generală din Cernat.
4. Raport despre tema „Unificarea terminologiei în obiectul limbii materne“.
5. Stabilirea modalității, în care învățătorii din despărțiment să participe la examene unii la alții.
6. Eventuale propuneri.

Preșmer, 27 Aprilie 1895.

George Ludu,
președ.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Poșta redacțiunii.

Dlul I. R. în M. S. Poște ai adresat-o greșit, căci a sosit la redacția „Foi Poporului“, care în urma răspunsului ce i-a dat, a nimerit manuscrisul. Nu-i rămîne decît ca eventual să ni-o trimită nouă de nou.

Procesul Turzenilor.

(Telegramă particulară a „Tribunei“.)

Cluj, 14 Maiu n. (2 ore 10 min.)

Juriul s'a compus abia pe la 10 ore, deoarece-ce jurații numai cu greu s'au putut aduna. Președintele tribunalului e baronul Szentkereszty; juri votanți Mikó și Becsek; notar Dr. Balás Elemér. Cu privilegiul compunerii curții cu jurați, apêrătorii nu excepționează pe nimenea. Se ia naționalul acusaților și se face interogatorul cu 10 înși. Acusații, deși juratul Gyalui Farkas insistă să vorbească ungurește, răspund la toate întrebările numai românește. Singur acusatul Gelu vorbește — ungurește, spre indignarea tuturor. Acusații recunosc paternitatea aderenței, accentuează însă că adresa a fost trimisă pentru publicare numai odată. Pertractarea decurge.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 14 Maiu n. Membrii liberali din Casa Magnaților au ținut ieri seara o conferență, privitor la desbaterile de azi. Nu s'a ajuns la o învoeală.

Membrii clericali deasemenea au ținut ieri o consfătuire, unde au hotărît de a respinge cele două proiecte religio-nare. Ei socotesc a avê o majoritate de 10 voturi.

Budapesta, 14 Maiu n. Casa Magnaților e foarte bine cercetată; gale-riile sînt întesate de lume; se observă mai ales un număr mare de dame din aristocrație. Stegarii sînt în număr complet. Din Viena au sosit: contele Széchen, căpitanul Barsay, clerul catolic și el e complet.

După alegerea membrilor în delega-țiuni, urmează ordinea de zi: desbaterea asupra nunțiului casei deputaților des-pre libera exerciere a religiei.

Primatele Vaszary vorbește de afacerea Agliardi. Oratorul a recunoscut totdeauna principiul, că nici un stat străin n'are dreptul să se amestece în afacerile interne ale Ungariei; dar' e cu totul greșit, dacă păsirea nunțiului Agliardi se consideră ca intervenire în afacerile interne ale Ungariei.

Viena, 14 Maiu n. Alegerea vice-primarului a început în mijlocul unei inter-esări enorme.

La primul scrutinii, Richter (ac-tualul vice-primar) a întrunit 70 voturi, ear' Dr. Lueger 66. Richter însă n'a primit postul, de aceea s'a făcut al doilea scrutinii, la care au votat 66 pen-tru Dr. Lueger, ear' 69 bilete au fost albe, 2 pentru Richter. Deoare-ce nu e majoritate absolută nicăiri, s'a orînduit al treilea scrutinii.

Budapesta, 14 Maiu n. Con-tinuând primatele a apêra competența Sfân-tului Scaun în afacerile de credință și morală, zice că nu poate fi contestată și competența aceasta poate fi exerciată numai de cătră nunțul papal. Tot timpul în care se afla la oratorul, nunțul Agliardi, n'a făcut nimic din ceea ce ar apare mă-car ca umbră a unei depășiri a compe-tenței sale.

Contele Eszterházy Miklós Moricz propune rezoluția, prin care se respinge întreagă parte a 3-a a proiec-tului de lege.

Beothy Zsigmond recomandă primirea propunerii comisiei.

Președintele declară, că propunerea contelui Eszterházy nu o poate ad-mite la votare.

Baronul Zay Miklós respinge prop-unerea comisiei.

Ministrul de culte Wlassich con-stată, că paragrafi primii de ambele case nu mai pot fi desbătuți. Guvernul trebuie să mențină integritatea principiilor. După acest paragraf stă întreg curentul liberal, care e menit așa zis a crea această țeară. Re-comandă primirea propunerii comisiei. Urmează votarea.

Viena, 14 Maiu n. Dr. Lueger a fost ales vice-primar în scrutiniul al treilea cu 66 voturi.

Budapesta, 14 Maiu nou. Casa Magnaților a primit cu 117 voturi con-tra 116 propunerea comisiei.

Contele Zichy Nándor protes-tează, că numele celor lipsiți nu s'au ce-tit încă odată.

Președintele a declarat, că recrimi-națiunile sînt întărziate. Urmează des-baterea specială.

Bibliografie.

La librăria „Institutului Tipografic“ din Sibiiu se află următoarele cărți:

„Istoria Românilor sub Mi-haiu-Vodă-Viteazul“, de Ni-colan Bălcescu 2. '0

„Trăvnițe“, 10 piese Slovácești Vol. I și II. a 1 fl. 50 cr . . . 3.—

„Memorial“, Archiep. și Metro-politul Andreiu baron de Șaguna, de Nicolae Popea fl. 1.30

„Din Moldova“, schițe de Ko-tzebue 1.10

„Floarea din Firenze“, de Li-vescu —.55

„Izvoade“, de Demetrescu . . . 4.40

„Memorii din timpul rășbo-iului“, de Georgescu —.88

„Pui de lei“, de Nenițescu . . . 1.10

„Literatura popor. română“, de Gaster 2.75

„Serierile părinților aposto-lești“, de Dr. Iuliu Olariu . . . —.70

A apărut Nr. 4 al revistei mensuale „Ateneul Român“ cu următorul sumar: Ro-mânii în secolul XVI. de V. A. Urechă. — Răsunarea lui Anastase, de Ciru Economu. — E mort poetul (poesie), Cătră Donna Maria (poesie), de Duliu Zamfirescu. — Psihologia mulțimii, de Nicolae Xenopol. — Cine-i de vină? (poesie), de T. Ezneanu. — Lord Ma-caulay, de Ang. Demetrescu. — Lupta națio-nalităților: Români și Unguri, de Al. G. Dju-vara. — Bibliografia chestiunii naționale, de T. G. Djuvara. — Bibliografie română. — Buletin meteorologic pe luna Februarie 1895, de St. C. Hepites. Manuscriptele și toate co-munițiile privitoare la redacțiune se vor tri-mite la adresa: 94, strada Romnă, dlui T. G. Djuvara, însărcinat cu direcțiunea revistei.

A apărut: „Prietenul Săteanului Român“. Sfătuirii în formă de dialog pentru elevi și adulți, com-puse de Ioan Pop Regeanu (cu un adaus de poesii alese). Gherla, editura, proprietatea și tiparul Tipografiei „Aurora“ A. Todoran 18 '5. Cartea costă treizeci de cruceri. — Dialogurile tratează despre măiestrii și învățătură, cul-tivarea pomilor, limbă și lege, procese, impru-muturi, beție, lux, lene, pomări și stupărit, vin de poame, jidani, și lucrarea pământului în alte țări.

A apărut: „Experiențe culturale cu sfecla de sa-hăr și studii asupra industriei zahărului“. Fă-cute la stațiunea agronomică de Corneliu Ro-man. București, lito-tipografia Carol' Göbl 16, Strada Doamnei, 16.

Prețul mărfurilor.

Plăța din Sibiiu. Dela 14 Maiu nou. Grâu frumos hect. fl. 5.50 până 6.10; grâu mestecat hect. fl. 4.60 până 5.20; sêară hect. fl. 4.00 până 4.50; orz hect. 4.80 până 5.20; ovês hect. fl. 2.50 până 3.—; cucuruz hect. fl. 5.30 până 5.80; mălaiu hect. fl. 4.50 până 5.—; cartofi hect. fl. 1.40 până 1.60; sêmênță de cânepă hect. fl. 4.— până 5.—; mazêre hect. fl. 7.— până 7.50; linte hect. 8.— până 8.50; fasole hect. fl. 6.— până 6.50; păsat de grâu 100 chilo fl. 13.40 până 14.20; faină nr. 1 10 Ochilo fl. 13.—; faină nr. 2. 100 chilă fl. 12.— faină nr. 3 100 chilo fl. 10.—; slănină 100 chilo fl. 52.— până 58.—; unsoare de porc 100—chilo fl. 54.— până 56.—; sêu brut 100 chilo fl. 18.— până 22.—; sêu de lumini .00 chilo fl. 33.— până 34.—; lumini turnate de sêu 100 chilo fl. 38.— până 40.—; sapun 100 chilo fl. 20.— până 30.—; fên 100 chilo fl. 3.70 până 4.—; cânepă 100 chilo fl. 34.— până 35.—; lemne de foc uscate metr. cubic fl. 3.— până 3.25; spirt p. 100 L. % fl. 55.— până 58.—; carne de vită chilo 50 până 60 cr.; carne de vițel chilo 36 până 44 cr.; carne de porc chilo 46 până 50 cr.; carnea de oaie chilo — până — cr.; ouă 10 cu 18 până 20 cr,

Călindarul zilei.

3/15 Maiu 1895.

Iulian: S. Muc. Timoteiu.
Gregorian: Sofia.
Soarele: răsare 5.50 apune 6.24 m.

Buletin meteorologic.

Sibiiu, 14 Maiu n. 12 ore dimineața.

Observații	Diferența din prezintă	Temperatura după Celsius	Maximul și minim de temperatură	Direcția vântului
738.5	-2.2	- 9.8	+22.8 — 8.7	80

Din țeară 12 Maiu n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Tempera-tura Celsius	Vântul direcția	sîrta
Budapesta . . .	770	+ 14.6	VO	1
Sătmar	769	+ 7.3	O	1
Cluj	769	+ 11.4	S	4
Orșova	768	+ 12.0	—	—
Arad	769	+ 13.2	S	3

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 12 Maiu n. 1895.

Sămînțe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo
Grâu				
Bănățesc nou	75		76	
Grâu dela Tisa	5		76	
Grâu . . . Pesta	75		76	
Grâu de Alba-Reg.	75		76	
„ Bacica	75		76	
Grâu ung. de Nord	75		76	
Sămînțe, vechi ori nou	Soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
Sêară				
Orz	de nutreț	70—72	6.35	6.4
„	de vîinars	60—62	6.40	6.60
„	de bere	62—64	6.65	6.90
„	—	64—66	7.10	8.0
Ovês	—	89—41	6.85	7.10
Cucuruz (porumb)	bănșă	75	7.15	7.20
„	de alt soi	75	4.24	4.50
Mei				
Hrîșcă			6.20	6.8
Grâu	Sept.-Oct.	7.49	7.51	
Cucuruz	Mart.-Apr.	7.43	7.46	
Ovês	Julie-Aug.	6.25	6.2	
„	Mart.-Apr. Oct.			
Produce diverse	Soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
Sêm. de trif.	Lucernă ungurească		36.—	41.—
„	roșie		57.—	64.—
Oleu de rap.	rafinat		47.25	49.50
Uns. de porc	dela Pesta			
„	dela țeară			
Slănină	sventată		45.—	46.—
„	afumată			
Sêu				
Prune				
Lictar	slavon, nou		13.25	13.75
„	bănățesc		14.—	14.0
Miere	brută			
„	galbină străcurată			
Ceară	de Rosenau			
Spirt	brut			
„	Drojdiițe de spirt			

Cursul pieței din Sibiiu.

Din 13 Maiu n. 1895.

Hârtie-monetă română . . .	Cump. 9.61	vînd. 9.65
Lire turcești	10.82	10.92
Imperiali	9.80	9.90
Ruble rusești	1.30 1/2	1.31 1/2

Bursa din Budapesta.

Din 12 Maiu n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	123.—
„ de aur ung. 4%	99.10
„ ung. val. cor. 4%	127.50
Imprumutul căilor ferate ung. (1-a emisiune)	125.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	105.—
Bonuri rurale ung.	98.50
„ croate-slavone	98.50
Obligațiunile desp. regalilor	101.—
Imprumut cu premiu ung.	161.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	153.50
Renta de hârtie austriacă	101.50
„ de argint austriacă	101.50
„ de aur austriacă	124.75
Losurile austriece din 1860	—
Acțiunile băncii austro-ungare	1095.—
„ „ de credit ung.	—
„ „ de credit aust.	—
Scrisori fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina“	101.—
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.70
Napoleon-d'or	9.67
Mărci 100 imp. germane	59.80
Londra 10 Livers sterlingi	122.25

Bursa de Viena.

Din 12 Maiu n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	123.—
„ „ „ 4%	124.20
Renta ung. v. c. 4%	99.15
Imprumutul căilor ferate ung. (1-a emisiune)	127.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	125.40
Bonuri rurale ung.	105.—
„ croate-slavone	98.80
Imprumut cu premiu ung.	161.0
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	153.—
Renta de hârtie austriacă	101.60
„ de argint austriacă	101.80
„ de aur austriacă	124.80
Losuri austriece din 1860	—
Acțiunile băncii austro-ungare	1084.—
„ „ de credit ung.	472.—
„ „ de credit aust.	408.70
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.67
Napoleon-d'or	9.69
Mărci 100 imp. germane	59.75
Londra 10 Livers sterlingi	131.—

Bursa de București.

Din 29 April. v. — 4 ore p. m.	Cassa.
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	09
Oblig. de stat C. F. R. 6%	100
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	87 1/2
Imprumutul municipal 5%	—
Scrisori func. rurale 5%	—
Scrisori func. rurale 7%	—
Idem urbane 7%	102
„ „ 5%	87
Banca-Nat. (100 lei vers. intr.)	1468
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vers.)	430
Soc. de Asig. Nat. (200 lei vers.)	437
Soc. rom. de reasig.	118
Socr. de cou (250 lei vers.)	106
Oblig. Cassei Pensiuilor	280
Agio	—

Schimb.

Londra 3 luni	—
„ cek	—
Berlin 3 luni	—
„ cek	—
Paris 3 luni	—
„ cek	—
Viena	—
Agio	—

Băile de iod dela Basna

(Baassen, Felső-Bajom)

291 metri peste suprafața mării,
apă sărată conținând iod și brom

in comit. Târnavei-mici, Transilvania.

Multe izvoare de iod și brom ale băilor de iod dela Basna au probat excelentul lor efect vindecător cu deosebire la toate morburile de podagră și reumatism, la diversele boale scrofuloase, la morburile învechite de sifilis și la slăbiciuni rămase în urma unei întrebuintări îndelungate a curei de mercur, la neuralgie și ischias, la morburile cronice de piele (eczem, lupus psoriasis) și la rachitis.

MIJLOACE DE CURĂ :

Băi de puțină, băi reci în liber, băi de mlaștină, cură de beut,
electricitate și masagiu.

Băile sunt situate la o depărtare de 3/4 oră dela gara Mediaș (Medgyes) a căilor ferate de stat ungare, într-o vale încântătoare încungiuată de păduri și podgorii și adăpostită de vânturi.

Legătură zilnică postală cu Mediașul.

Locuințe întocmite cu confort.

Băi de puțină întocmite de nou și cu confort.

Prospecte la cerere gratis.

Deschiderea la 25 Maiu.

Medic permanent al băilor: Dr. Albert Lam.

[1540] 3—3

Direcțiunea băilor.

O mașină de îmblătit cu vapor

precum și celelalte recuise aparținătoare de ea, se vând din mână liberă cu preț redus și sub condițiuni favorabile.

[1733] 2—3

A se adresa la văduva I. Teodor Viorel în Sibot (Alkenyer).

Cu finea anului școlar acceptez ca

Practicant,

pe lungă condițiuni favorabile, un tinăr, care a absolvat 6 clase gimnaziale, din familie bună, sănătos și cunoaște bine limba maghiară.

[1703] 2—3

D. Banciu,
apotecar în Săliște.

7055—1895. szám.

[17]

Pályázati hirdetés.

Nagy-Szeben város rendőrkapitányi hivatalánál megüresedett I. rendőrbiztosi állásra esetleg ezen állás betöltése által üresedésbe jövő II. rendőrbiztosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen 800 frtnyi fizetéssel és 200 frt. lakpénzzel javadalmazott I. rendőrbiztosi állást, esetleg a 700 frt. fizetéssel és 200 frtnyi lakpénzzel ellátott II. rendőrbiztosi állást elnyerni ohajják, hogy kellően felszerelt folyamodványukat folyó hó 25 éig hozzám nyújtsák be.

Nagy-Szeben, 1895 évi május hó 12-én.

Reissenberger,
alispán.

Nrl. 1441/95.

[1652] 3—3

Publicațiune de exarândare.

Comuna Lăncrăm exarândează în calea licitațiunii publice, care se va ține la 28 Iunie a. c. a. m. la 10 ore în cancelaria subscrisului pe termin de 6 ani, începând dela 1 Octomvrie 1895 și până la 30 Septemvrie 1901, moara proprie cu șese petri.

Prețul strigării este 1475 florini, valdiul 150 fl.

Condițiunile se pot vedea la primăria comunei Lăncrăm.

Sebeșul-săsesc, în 1 Maiu 1895

Protopretor.

La „Institutul Tipografic”
în Sibiu se află de vânzare:

PORTRETUL

dlui Dr. Vasile Lucaciu.

Un tablou în mărime de 38x28 cm.

Prețul 50 cr.

W. Libkowitz & Comp., Viena, I, Seilerstätte 17.

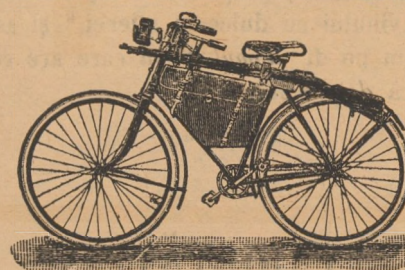
Agram, Ilica 30.

Bicycle Libkowitz, Brennabor și de ale fabricii de arme

[1270] 11—30

En gros. — En détail.

Pe bicicletele cumpărate dela noi se pot câștiga la noi

206 premii

în valoare de

21.155 coroane

Roate pneumatice à fl. 1.20. — Instrucțiune gratis.

Venzători și reprezentanți se caută pretutindeni.

Prețuri curente gratis și franco.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea numită veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește :

Învățătorul Munteanu

impărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe
despre

LEGEA VETERINARĂ

și
BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumăra dela

Institutul Tipografic în Sibiu.

Diplomă de onoare.

Institut Tipografic T. L. Albini, Sibiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit

de cuverte, cerneală, recuise de scris,
ceară de pecetluit etc.

Comande din afară
se efectuesc repede.

Bilete de vizită
după plac și cerere

Mare deposit
de hârtie de scris și concept, precum și hârtie fină
de epistole
cu plicuri în casete.

EDITURA „TRIBUNET” ȘI A „FOII POPORULUI”.

Diferite cărți științifice și literare
Elegant legate sau broșurate.

Biblioteca populară a „Tribunei”

Dictionar

român-german și german-român.

Prețuri foarte moderate.

Strada Măcelarilor 21.

Librărie românească în Sibiu

Strada Măcelarilor 21.